

AgEcon SEARCH

RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

az export részaránya a GDP-nek közel egy-negyedét teszi ki, Finnország gazdasági fejlődése nagymértékben függ a kivitel alakulásától is.

A mező- és fagazdaságban foglalkoztatottak száma előreláthatólag tovább csökken és 1985-ig a jelenlegi 16%-ról 8–10%-ra esik vissza. A mezőgazdaság és erdészet termelésének növekedési üteme 1975–1985 között valószínűleg az évi 1%-ot sem éri el. Ennek következtében, mivel a mezőgazdaság hozzájárulása a bruttó nemzeti termeléshez (a GDP-hez) 1974-ben 5,3% volt, ez a részarány 1985-ig 3,0–3,5%-ra, a fagazdaságé pedig 4,0–4,5%-ra (1974 = 6%) csökken.

A mezőgazdasági termelés növekedésének lehetősége viszont igen korlátozott, mert a belföldi élelmiszer-fogyasztás aligha fog emelkedni, az exportlehetőségek pedig általában nem kedvezők. A finn agrártermékek ára a világpiacon ugyanis alacsony és nem fedezi a belföldi előállítási költségeket.

Az elkövetkező években viszont nagyobb lehetőségek mutatkoznak a takarmányok és különösen a fehérjedús takarmányok és növényi olajak termelésének növelése terén. A szemes takarmányok termelésének fokozása is reális lehetőség.

A termelés szakosítása és koncentrációja tovább folytatódik. A területi szakosodás jellemzője, hogy Kelet- és Észak-Finnország például továbbra is a legnagyobb tejtermelő országrész marad, a tejtermelő farmok száma Dél-Finnországban viszont folyamatosan csökken és helyette a gabona-termelés lép előtérbe.

A finn mezőgazdaság bruttó termelésében az ipari eredetű anyagok felhasználása fokozatosan emelkedik és jelenleg eléri a 60%-ot. Valószínű azonban, hogy ez az arány a jövőben csökken, mert például a műtrágya-felhasználás üteme lelassul a mezőgazdasági épület- és gépberuházás növekedését pedig az ország és a parasztság gazdaságok tőkehiánya fogja korlátozni.

Kállay Miklós dr.

A VILÁG HÚSPIACI HELYZETÉNEK ÁTTEKINTÉSE ÉS RÖVID TÁVÚ KILÁTÁSAI¹

A világ állatállományának korábbi hozszan tartó növekedése 1976-ban lelassult, és alig haladja meg az 1975. évi állatállományt. A hústermelés 3, a friss, a hűtött és a fagyasztott hús kereskedelmi forgalma 10%-kal emelkedett 1976-ban. A fontosabb hústermelő fajok közül a szarvasmarha állománya csökkent, kisebb emelkedés csak Latin-Amerikában következett be. A ciklikus mélypont eredményeként a sertésállomány csökkent, elsősorban Európában és Észak-Amerikában. A juh- és kecskeállomány a fejlődő országok kivételével mindenütt csökkent.

A marha- és borjúhús termelése 1975-öz képest nőtt, elsősorban a vágások számának emelkedése miatt, ugyanakkor megállapítható, hogy Kelet-Európában és

a Szovjetunióban a marhahústermelés lelassult a vágószűkület miatt. A sertés-hústermelés — elsősorban a Szovjetunióban — a korábbi évekhez képest csökkent, aminek oka részben a sertésciklus mélypontja, részben az összes vágóállaton belül a fiatal és a tenyészállatok nagyobb aránya.

A világ hústermelésének volumene friss, hűtött és fagyasztott húsból az utóbbi két évben jelentősen növekedett. A baromfi-hús termelését és exportját pozitívan befolyásolta — különösen Nyugat-Európában és Észak-Amerikában — a baromfi- és takarmányárak közötti kedvező arány kialakulása. A világ számos országában fokozódott a húsvásárlás, ami elsősorban az EGK kereskedelmi pozíciójában beállt fordulat következménye.

Előzetes jelentések szerint a világ bruttó hús- és hústermék-kiviteléből származó bevételek értéke mintegy 8%-kal emelkedett 1976-ban a korábbi évekhez viszonyítva.

A fontosabb marhahústermelő országokban a rendelkezésre álló adatok szerint 1977. év elején megkezdődött a szarvas-

¹ Az ENSZ Élelmiszeri és Mezőgazdasági Szervezete által 1977. júliusában kiadott közlemény alapján.

marhaciklus csökkenő szakasza. Ez a csökkenés elsősorban Észak-Amerikában jelentkezik, bár kisebb mértékben az Európai Gazdasági Közösség országaiban is érződik. A sertések száma Nyugat-Európában és Észak-Amerikában 1977-ben szerényebb mértékben ugyan, de emelkedik, míg a kelet-európai országokban — itt is elsősorban Lengyelországban — nagymértékű csökkenéssel lehet számolni. A fontosabb juhhúsexportáló országok juhállománya 1977-ben jelentősen emelkedni fog, ami elsősorban a juh- és bárányhús, valamint a gyapjú stabil árának a következménye.

Az előrejelzések szerint a marhahústermelés csökkenése — a korábban jelzett szarvasmarhaciklus miatt — eltart 1977 végéig. A Szovjetunióban, valamint a kelet-európai országokban ugyanis a marha- és borjúhústermelés előreláthatóan a korábbi évek színvonalának megfelelően alakul. A juh- és bárányhústermelés viszont 1977-ben valamelyest csökkenni fog, tekintettel arra, hogy 1976-ban Ausztráliában — mint a legfontosabb juhhúsexportáló országban — jelentős szárazság okozta

veszteség volt. A baromfi-hús-termelésben elsősorban a Szovjetunióban és a kelet-európai országokban megkísérlik 1977-ben is fenntartani a korábbi évek magas növekedési ütemét.

Összességében megállapítható, hogy a világ húsforgalma 1977-ben előreláthatóan növekedni fog, bár aránya szerényebb mértékű lesz, mint 1976-ban volt. A húsforgalom alakulásában — elsősorban a marhahúsforgalomban — az EGK nagy intervenció készlete továbbra is korlátozó tényező marad, sőt nyomást fog gyakorolni a világpiaci árakra is. Az előrejelzések szerint ugyanis amíg az EGK a készleteit fel nem számolja, addig a Közös Piac országaiba marhahúst exportálni nem lehet. A korábbi évekhez hasonlóan 1977-ben is elsősorban a Szovjetunió és Lengyelország fog nagyobb tételben húsfelvásárlást eszközölni.

A hús világgpiaci árának alakulása — elsősorban a marhahúst tekintve — 1977. év első félévében emelkedett, további emelkedés, illetve csökkenés az EGK készleteinek alakulásától függően következik be.

Pályi József

JAPÁN MEZŐGAZDASÁGA

Az 1975-ös pénzügyi évben a japán mezőgazdaság végérvényesen kilábalta az infláció okozta nehézségekből és 1973 óta ismét a fejlődés útjára lépett. A gazdasági életben bekövetkezett alapvető változás nagymértékben befolyásolta a mezőgazdasági termékek iránti igény, a munkaerő-vándorlás és a háztáji gazdaságok helyzetének alakulását.

*

A mezőgazdasági termékek termelői ára 1975-ben 13%-kal emelkedett, ugyanakkor a mezőgazdasági termelésben felhasznált anyagoknál 5,9%-os volt az áremelkedés, szemben az 1974. évi 25,7%-kal. A mezőgazdasági kereskedelmi index (mezőgazdasági termékek termelői árindexe osztva a mezőgazdasági termelésben felhasznált

anyagok árindexével, az 1970. évit 100-nak véve) jelentős növekedést mutatott, és 1976. január—március időszakban 106 volt.

Ilyen körülmények között 1975-ben — bár a mezőgazdasági népesség ugyanúgy, mint 1974-ben, 3%-kal csökkent — a háztáji mezőgazdasági termelésre fordított munkaidő nem csökkent, az élő munka termelékenységé azonban 6,1%-kal emelkedett. A bevetett földterület több mint 1%-kal nőtt 1974-hez képest. Az állatállomány — a sertés kivételével — is jelentősen emelkedett.

A hazai élelmiszer-szükséglet kielégítésében az önellátás aránya 1974-ben 72%-ra süllyedt, az 1960. évi 90%-ról. 1975-ben az önellátás aránya ismét emelkedett, 74% volt, ami elsősorban a bőséges rizstermelés következménye. (A rekord rizstermés következtében Japán rizstartaléka több mint 2,6 millió tonnára nőtt.)